CUMELA Nederland

JAARVERSLAG 2017

Van de voorzitter

Inhoud jaarverslag 2017

Van de voorzitter	1
Van de directie	2
Samenstelling besturen	3
Integrale beleidsrapportage	4
CUMELA Advies	11
Team bedrijvenadviseurs	11
CUMELA Verzekeringen	12
CUMELA Communicatie	13

2017 was het jaar dat de economie zichtbaar aantrok. Het jaar waarin we weer volop in de opdrachten raakten, maar waarin nog niet veel bedrijven weer vlees op de botten kregen. Het jaar ook waarin nog duidelijker werd dat technologie een steeds grotere rol in ons leven en werken gaat spelen en dat we ons best zullen moeten doen om nieuwe medewerkers aan ons te binden. Het jaar van grote onzekerheden in melkveehouderij, van grote verschillen tussen de sectoren. Het jaar van veelal natte omstandigheden en grote schommelingen in weersomstandigheden, waarmee we voor de toekomst echt rekening moeten houden. En tot slot het jaar van goede oogsten, maar lage prijzen.

Met onze ruim 1900 leden, 3000 sectorbedrijven en ruim 30.000 medewerkers en een veelvoud aan machines zijn we professioneel, innovatief en deskundig. Als sector maken we Nederland mooier: in de landbouw en cultuurtechniek, in de aanleg en het onderhoud van infrastructuur en onze waterhuishouding, in het verduurzamen van werkzaamheden met vakmensen, machines, middelen ten dienste van een beter milieu en een betere bodem. Daar vinden de cumelasector en zijn opdrachtgevers elkaar: op die bodem. De bodem die ons terrein is, waar wij verstand van hebben.

In de afgelopen tien jaar heeft de CUMELA-organisatie haar best gedaan om de sector beter bekend en herkenbaar te maken: in de politiek, bij beleidsmakers, ambtenaren, opdrachtgevers in de bouw, overheden en agrarische ondernemers. Er is veel bereikt, maar er is ook nog veel te winnen.

Voor de 'buitenwereld' immers rijdt op elke trekker of oogstmachine een 'boer', is elk grondverzet- of cultuurtechnisch bedrijf een 'bouwer' en is vervoer van grond, landbouwgewassen of mest iets van een 'transporteur'. Mooi niet, het zijn namelijk cumelabedrijven die het publiek in actie ziet met hun vakmensen en machines. Cumelabedrijven die bermen maaien, sloten schoon houden, die voor hele woonwijken de infrastructuur realiseren, sport- en speelvelden aanleggen en onderhouden, ervoor zorgen dat gewassen worden verzorgd en koeien te eten krijgen, zodat er brood, groenten, melk en vlees kunnen worden geconsumeerd.

In de voorbije crisisjaren is de werkgelegenheid in onze sector nauwelijks gedaald. Onze ondernemers weten - tegen de stroom in - werk te genereren. Bovendien laten we onze medewerkers niet zo één-twee-drie los wanneer het economische tij keert. Dat zit niet in het DNA van familiebedrijven. Ook daarom moet je als sector bekend worden. Immers dan pas kun je bemind raken en word je interessant voor instromers.

De CUMELA-organisatie laat zien dat we ons steeds sterker manifesteren als betrokken brancheorganisatie die focust op de lange termijn, door het fundament te leggen voor een betere toekomst. Daarom onze aftrap met Lef & Trots in 2018! Over met lef ondernemen in de cumelasector. Over trotse familiebedrijven en hun unieke positie, over de dynamiek van 'doe-bedrijven' die dag na dag presteren en bijdragen aan de BV Nederland. Dat mag gerust beter bekend worden. Ik wens u lef en trots toe voor 2018!

Met vriendelijke groet,

Wim van Mourik
Voorzitter CUMELA Nederland

CUMELA NEDERLAND

Voor specialisten in groen, grond en infra

Van de directie

Terugkijkend op 2017 mogen we als CUMELA-organisatie tevreden zijn. Natuurlijk zijn we niet aan alle zaken toegekomen, maar vorig jaar is er in en rond het secretariaat in Nijkerk - namens en voor de leden - heel veel wél bereikt. U leest daarover in dit jaarverslag. Over de mijlpalen, kleine stappjes en soms een teleurstelling. Om met dat laatste te beginnen: het aanhouden van het wetsvoorstel voor de kentekening van (land)bouwtrekkers tot in 2018 leverde de zoveelste kink in de kentekenkabel op, zeker na al het voorbereidende werk. We houden echter vol.

Een teleurstelling van een andere orde is de mestfraude, waarin we als sector zijn meegezogen met varkensboeren, transporteurs en een bank. Gelukkig concludeerden wij eerder al dat dit het kantelpunt kon zijn om met andere partijen stappen vooruit te zetten naar een eerlijke sector. Een sector waarin ondernemers een gelijk speelveld ervaren, omdat fraude niet langer lonend is. Eind december boden we het plan 'Samen werken aan een eerlijke keten' aan minister Carola Schouten aan en de komende jaren gaan we gezamenlijk werken aan gezonde oplossingen, in het belang van ondernemers, het milieu en ons imago.

In 2017 groeide uw brancheorganisatie naar een secretariaat waar ruim negentig medewerkers volop actief zijn. Hiervan werken zo'n veertig collega's voor CUMELA Verzekeringen, dat wederom een behoorlijke groei realiseerde. Ook binnen de ledenorganisatie zetten we in op verdere professionalisering, bijvoorbeeld bij CUMELA Advies door ons te versterken met vakspecialisten en diensten. We voegden een bodemspecialist toe die helpt om de bodem spreekwoordelijk 'tot ons terrein' te maken. De bodem is namelijk de basis van al onze werkzaamheden in de groen-, grond- en infrasector. Onze bedrijvenadviseurs bezochten het grootste deel van onze leden aan huis. Jammer genoeg kromp ons ledental licht.

Eind maart keurde de algemene ledenvergadering de voordracht van het bestuur goed om Janneke Wijnia-Lemstra te benoemen tot onze nieuwe algemeen directeur. Zij volgde Hannie Zweverink op en van haar namen we afscheid genomen tijdens het Lef & Trots-congres op 11 januari jongstleden. Sinds 1 augustus 2017 vormen Janneke Wijnia en Michiel Pouwels de directie van CUMELA Nederland.

Door de groei van onze organisatie was er behoefte aan meer kantoorruimte. Na een zorgvuldige afweging met het bestuur kozen we voor een efficiënte en duurzame oplossing: niet verhuizen of nieuw bouwen, maar binnen de bestaande locatie uitbreiden met extra kantoor- en vergaderruimtes.

Het is bijzonder om te zien met hoeveel inzet onze bestuursleden in de provincies en de secties hun taken serieus nemen en voor onze organisatie de ogen en oren in de markt zijn, naast de zintuigen van onze adviseurs. In 2017 zijn goede stappen gezet rond regionale belangenbehartiging. Ook het Jongerenbestuur bloeide volop. Dat leverde junior-bestuurders in de afdelingen en secties en bood jonge ondernemers een platform om met elkaar te spreken over familiebedrijven, opvolging, kennis vergaren en uiteraard om elkaar beter leren kennen.

Ten slotte: uw opdracht aan ons is vervat in heldere woorden in de statuten van CUMELA Nederland: 'het behartigen van de belangen van onze leden'. Dat deden en doen we onder andere door uw belangen te bepleiten en te verdedigen in allerlei overleggen met overheden en belangenorganisaties en in de media, door een hechte organisatie te vormen en door onze branche op een hoger niveau te brengen. Daarin zijn we dienstbaar. Soms door u uit te dagen, uw bedrijfsvoering en kennis te verbeteren, uw medewerkers te scholen, door voorlichting te geven, door studiegroepen, Inspiratiedagen, contactdagen, sectiebijeenkomsten, door u een blik op de toekomst te bieden... Dat zien wij niet zozeer als opdracht van u aan ons, veel meer voelen we het als onze drijfveer. Bovendien is het bijzonder prettig om samen met u de weg vooruit te bewandelen.

Janneke Wijnia-Lemstra
algemeen directeur

Michiel Pouwels
directeur belangenbehartiging

Deelnemers aan het CUMELA-ledenpanel: 22
Meer weten of mee doen aan het ledenpanel?
*Kijk op **www.cumela.nl/ledenpanel***

De besturen van CUMELA Nederland

Groningen

C.P. Mechielsen, Oldehove *(voorzitter)*
N. Boven, Finsterwolde *(vice-voorzitter)*
G. Bruggers, Vlagtwedde
H. van Oosten, Meeden
K. Mulder, Groningen
K. Stuut, Zevenhuizen

Bedrijvenadviseur: vacant

Friesland

J.C. Bijlsma, Giekerk *(voorzitter)*
J.R. Betten, Elsloo *(vice-voorzitter*
C. Buma, It Heidenskip
D. van der Wal, IJlst
E. Brouwer, Eastermar
U. Holwerda, Blije

Bedrijvenadviseur: vacant

Drenthe

H. Bousema, Zeijerveld *(voorzitter)*
P.G.B. Wolken, Nieuw-Schoonebeek *(vice-voorzitter)*
B.J.H. Hartenhof, Assen
H.R. van Regteren, Ruinen
J. Knoop, Tynaarlo
N. Gerrits – Groothuis, Zwinderen

Bedrijvenadviseur: Gerben Zijlstra

Noord-Holland

J.J.M. van Diepen, Spanbroek *(voorzitter)*
C.P.J. Huiberts, Katwoude *(vice-voorzitter)*
A.J. Dieleman, Slootdorp
C. Schilder-Harte, Heerhugowaard
M. Groot-Caton, Zuidschermer
P.J. van der Vlugt, Hoofddorp

Bedrijvenadviseur: Ada Kieft

Flevoland

K. van Dun, Rutten *(voorzitter)*
D.S. Bernhard, Nagele *(vice-voorzitter)*
A.J.M. Verschueren, Almere
R. Hut, Zeewolde

Bedrijvenadviseur: Ada Kieft

Overijssel

J.N. Reimink, Den Ham *(voorzitter)*
L. Antuma-Duisterwinkel, Dedemsvaart *(vice-voorzitter)*
D. Lammertink, Markelo
G. Altena, Nijeveen
H.J.H. van Lenthe, Dalfsen
R.A.J. Breukers, Haaksbergen

Bedrijvenadviseur: Gerben Zijlstra

Utrecht

R.D. van Dorresteijn, Soest *(voorzitter)*
G.A. Schuurman, Abcoude *(vice-voorzitter)*
A.S. Buijtenhuis, Nijkerk
J. van de Meent jr., Hilversum
W. van Oostrum, Westbroek
W.T. Schimmel-van Harten, Overberg
B. Kemp, Schalwijk

Bedrijvenadviseur: Wilco Emons

Gelderland

M.M.J. Toonen Dekkers, Maasbommel *(voorzitter)*
H.H. van Ginkel, Tiel *(vice-voorzitter)*
F.M. Morssink, Voorst (Gem. Oude IJsselstreek)
I. Freriks-Te Kloeze, Heelweg
J. Kamphorst, Ermelo
M. Eijbergen, Nijkerkerveen
H.J. Hofmeijer, Voorst

Bedrijvenadviseur: Gerwin Otten

Zuid-Holland

A. Baars, Nieuwland *(voorzitter)*
A. van der Spek, Bergschenhoek *(vice-voorzitter)*
A.G. Geerlings, Noordwijkerhout
A.J. Breure, Klaaswaal
A.J.C.M. Klok, Heenvliet
M.R. van Chastelet, Dordrecht

Bedrijvenadviseur: Kim van der Gaag

Noord-Brabant

H.J.W.M. van Aaken, Eersel *(voorzitter)*
J. Arts, Stevensbeek
K. Damen, Terheijden
K. van Stekelenburg, Helmond
T. van Berkel, Schijndel
W. Huijbregts, Zundert
W. Snoeijen, Maarheeze

Bedrijvenadviseurs: Irma Gottenbos, John Augustijn, Wilco Emons

Zeeland

J.W. van de Velde, Kerkwerve *(voorzitter)*
J.A.W. Zandee, Kloetinge *(vice-voorzitter)*
J. Boënne, Graauw
J. Brasser, Middelburg
R. Buijsse, Biervliet

Bedrijvenadviseur: John Augustijn

Limburg

J.T.M. Jenniskens, Horst *(voorzitter)*
A.M.G. Vaessen, Landgraaf
P. Jakobs, Geijsteren
R.E.J.M. Cobben, Geulle
M. Hendrickx, Horn

Bedrijvenadviseur: Irma Gottenbos

Dagelijks bestuur:

W.J. van Mourik, Lieren *(voorzitter)*
A. Baars, Nieuwland
H. Bousema, Zeijerveld
J.W. van de Velde, Kerkwerve
L. Antuma-Duisterwinkel, Dedemsvaart

Jongerenbestuur:

H.R. van Regteren, Ruinen *(voorzitter)*
H. Kuunders, Deurne
M. Groot-Caton, Zuidschermer
R.H. Boven, Finsterwolde
W.G.J. Bongers, Tiel

Verenigingsbestuur:

W.J. van Mourik, Lieren *(voorzitter)*
A. Baars, Nieuwland
C. Vinke, Luttelgeest
C.P. Mechielsen, Oldehove
H. Bousema, Zeijerveld
H.J.W.M. van Aaken, Eersel
J.C. Bijlsma, Giekerk
J.H. Uenk, Twello
J.J.M. van Diepen, Spanbroek
J.M. Vrij, Wateringen
J.N. Reimink, Den Ham (OV)
J.T.M. Jenniskens, Horst
J.W. van de Velde, Kerkwerve
K. van Dun, Rutten
L. Antuma-Duisterwinkel, Dedemsvaart
M.M.J. Toonen Dekkers, Maasbommel
R.D. van Dorresteijn, Soest
H.R. van Regteren, Ruinen

Bestuur sectie Grondwerk en cultuurtechniek:

J.M. Vrij, Wateringen *(voorzitter)*
H. Bousema, Zeijerveld *(vice-voorzitter)*
A.J.C.M. Klok, Heenvliet
D. de Wit, Berkhout
E.H. van Doorn, Geldermalsen
F. Hoogendoorn, Nieuwkoop
H.D. Zielman, Radewijk
H.J.W.M. van Aaken, Eersel
H.R. van Regteren, Ruinen
W.J.G. Oude Booyink, Enschede

Bestuur sectie Meststoffen-distributie:

J.H. Uenk, Twello *(voorzitter)*
H. Kuunders, Deurne *(namens het jongerenbestuur)*
A.L.H. van Eijck, Alphen (NB)
F.J. de Boer, De Krim
H.H. Wieringa, Espel
H.P.M. Jansen, Wijhe
J. Hendriks, Sevenum
J. Mostert, Nijkerkerveen
R.J. van Vliet, Ter Aar
S. Meilof, Hoogersmilde
S. Schaap, Elsendorp

Bestuur sectie Agrarisch loonwerk:

C. Vinke, Luttelgeest *(voorzitter)*
F.M.A.M. Ploegmakers, De Rips
L.J.G. Claessens, Heino
W.G.J Bongers, Tiel
G.J. Joossen, Oostdijk
J.M.J. Hoedemakers, Ulestraten
R. de Wit, Pannerden
R. Konijn, Julianadorp
W. Claessens, Ysselsteyn (LB)
T. Gubbels, Broekland

Integrale beleidsrapportage

De lange termijn is leidend en het fundament voor de toekomst leggen we nu. Dat doen we helder en met open vizier. We handelen proactief en we maken duidelijke keuzes. Met enthousiasme en inspiratie zorgen we dat onze sector zijn potentieel benut. Wij helpen de sector duurzaam vooruit en zorgen voor een positieve beleving. De integrale beleidsrapportage beschrijft de inzet, uitgevoerde acties en bereikte resultaten van CUMELA Nederland in 2017 op acht beleidsthema's.

Hart voor bodem

"Cumelabedrijven lopen voorop als rentmeesters van de bodem. Daarom investeren wij in kennis en kunde bij onze leden, zodat zij niet alleen specialisten van de bodem zijn, maar ook blijven."

CUMELA positioneert zich als dé organisatie met hart voor de bodem. Daarvoor bouwen we een netwerk van stakeholders (onder meer van LTO, CLM, Aeres en WUR) en vormen we vanuit de (bestuurs)leden een groep met 'ambassadeurs' en een 'kop van het peloton'.

- De e-learning Bodem is gereed. Twaalf scholen gebruiken de e-learning al in het onderwijsaanbod. De e-learning is ook beschikbaar voor personeel en ondernemers in de sector en is te vinden via ggi.agriholland.nl.
- CUMELA doet mee aan het ontwerp van een landelijk actieprogramma Bodem (ook onderdeel van de te verwachten beleidsbrief Bodem van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). We werken hierin samen met LTO Nederland, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rabobank, IPO (de koepelorganisatie van provincies), RVO.nl en Aequator. Voor het Bestuurlijke Overleg Open Teelt (BOOT) heeft is een discussiestuk geschreven over de koppeling van bodem met water binnen het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. CUMELA reageerde inhoudelijk op mogelijke bodemmaatregelen voor de zogenaamde BOOT-lijst. Deze lijst wordt door provincies en waterschappen gebruikt als basis voor hun subsidieregelingen.
- Tijdens de vakbeurs GroenTechniek Holland vond een ontbijtsessie plaats met als thema 'Betere Bodem'. CUMELA verzorgde de inhoud van de sessie.
- De sectie Agrarisch Loonwerk ondersteunde de besturen van de afdelingen Flevoland en Gelderland bij het opstellen van projectvoorstellen met onder ander CLM en WUR, waarin cumelabedrijven en hun klanten voorlichting krijgen over bodemstructuur en machinegebruik.

Gezonde arbeidsmarkt

"We zorgen voor een duurzaam en gezond arbeidsklimaat. Daarom investeren we veel in onderwijs voor alle werkenden in de sector, zowel in het reguliere onderwijs als via sectorgerichte leermethodes en ons eigen cursuscentrum."

- CUMELA heeft begin oktober overeenstemming met de sociale partners bereikt over een nieuwe cao met een looptijd van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2019. In de cao zijn afspraken over flexibiliteit gecombineerd met een reële loonsverbetering. Dit geeft duidelijkheid over de arbeidsvoorwaarden en moet de aantrekkelijkheid van de sector voor nieuw personeel bevorderen.
- Het sectorplan Agrarisch en Groen is dit jaar afgerond. In het kader van het plan namen 95 bedrijven (met 1080 personeelsleden) deel aan een incompany-bedrijfstraining ter bevordering van communicatie en duurzame inzetbaarheid. Ook ontvingen ruim 225 BBL-leerlingen persoonlijke begeleiding ter motivatie en om de relatie tussen leerling, werkgever en school - zo nodig - te verbeteren. Tot slot volgden meer dan 350 BBL-leerlingen één of meer praktijkdagen die bedoeld waren om hen te laten proeven aan gecompliceerdere en minder voorkomende werkzaamheden, zodat de aansluiting met de dagelijkse praktijk wordt bevorderd.
- CUMELA heeft dit jaar de P&O-scan ontwikkeld. In twee modules helpt dit instrument ondernemers bij het correct implementeren van arbeidsvoorwaarden, de cao en het personeelsbeleid. De uitvoering van de P&O-scan is overgedragen aan CUMELA Advies.
- CUMELA evalueerde de afspraken met de Bouw over de aansluitplicht bij pensioenfondsen uit 2015. Alle partijen zijn tevreden over de uitvoering van de afspraken. De afspraken hebben geleid tot meer duidelijkheid, eenduidige beoordeling van bedrijven en beperking van discussies.
- CUMELA startte een overleg met alle regionale bestuursleden die zich specifiek richten op het dossier onderwijs. Doel van het overleg is om het onderwijs in de regio meer structureel te bewaken en te borgen.
- Op initiatief van CUMELA hebben tien praktijkbedrijven een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een AOC voor het organiseren van praktijkdagen voor leerlingen. De eerste praktijktrainingen zijn naar tevredenheid verlopen.
- CUMELA heeft de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het maken van e-learnings voor verschillende onderwerpen: mestgassen, veilig (land)bouwverkeer en bodem. Deze digitale leermiddelen worden door de opleidingen, maar oo k door ondernemers en medewerkers zeer gewaardeerd.
- Onder het personeel van onze leden komt laaggeletterdheid regelmatig voor. CUMELA nam initiatieven om dit bespreekbaar te maken en laat materiaal maken dat kan helpen om de taalvaardigheid te vergroten.
- CUMELA stimuleert ondernemers om hun personeel gezonde voeding te serveren. Hiervoor is een toolbox over gezond eten gepubliceerd. Ook zijn een aantal berichten die een gezonde leefstijl bespreekbaar maken op de website van Mooi Vak Man! geplaatst.
- CUMELA is via een bestuurslid van de sectie Grondverzet en Cultuurtechniek bestuurlijk betrokken bij de Stichting Bouwplaats-ID. Het doel is om de positie van onderaannemers en verhuurders in te brengen en te behartigen. Daarnaast willen we zorgen dat de Bouwplaats-ID ook in de cumelasector op de eigen projecten kan worden ingezet.

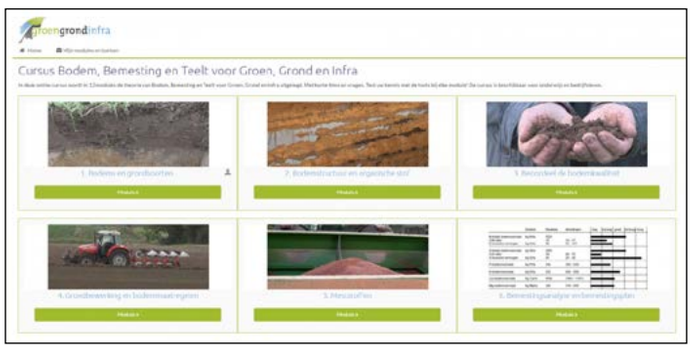

Veiligheid

"We houden het werk en de omgeving gezond en veilig. Daarom vergroot CUMELA de kennis over en het bewustzijn van de risico's in de sector en gaan daarover in gesprek met beleidsmakers, handhavers en constructeurs."

- CUMELA schreef een felle reactie op twee dictaten van grote aannemers in het kader van de Governance Code op het gebied van veilig werken op de bouwplaats. Als reactie daarop wordt CUMELA voortaan betrokken bij relevante dossiers. Tevens is afgesproken te gaan werken aan een arbocatalogus die ook werkbaar is voor de Bouw en het Transport.
- CUMELA en de Vereniging van Water-bouwers voeren een principiële discussie met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de Inspectie Leefomgeving en Transport over de certificering van kleine drijvende werktuigen. Wij bereiden samen met Vereniging van Waterbouwers een lightversie van de certificering voor, waarmee onze leden wel uit de voeten zouden moeten kunnen.
- CUMELA heeft samen met andere organisaties voorlichting verzorgd over de nieuwe CROW 500-richtlijn voor graafschades. Binnen het Kabel- en Leidingoverleg sprak CUMELA de zorg uit over de ongewijzigde schadeafhandeling door de netbeheerders. We voerden samen met CUMELA Verzekeringen gesprekken met netbeheerders.
- Naar aanleiding van vijf regionale bijeenkomsten in het kader van Beter Aanbesteden nam CUMELA deel aan het opstellen van een actieagenda. Deze agenda zal worden aangeboden aan de minister van Economische Zaken.

ALTIJD ALERT
Zero accidents in 2020

- CUMELA vraagt meer aandacht voor het hebben van een adequate en actuele risico-inventarisatie & -evaluatie. Er zijn dit jaar 325 van dergelijke evaluaties uitgevoerd, waarvan ruim twee derde met een bedrijfsbezoek door een veiligheidsadviseur van Stigas. Daarmee is de doelstelling ruim gehaald. Stigas registreert elk jaar het aantal arbeidsongevallen. In 2017 is dat voor mechanisch loonwerk op nul (!) uitgekomen.
- CUMELA werkt actief aan het maken van onderwerpen voor de arbocatalogus. Een deel daarvan is dit jaar goedgekeurd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor enkele andere onderwerpen is een aanpassing nodig.
- CUMELA bouwde aan de contacten met het RIVM om te komen tot een goede analyse van beroepsziekten en ongevallen.
- CUMELA is opdrachtgever voor het ontwikkelen van de dienst Veilig Vakwerk. Die zal gaan bestaan uit een webportaal voor de werkgever en een app voor de werknemers. Via het webportaal kan

de werkgever, gericht op de geplande werkzaamheden, een toolbox voor een werknemer klaarzetten of een werkplaatsinspectie laten uitvoeren, zodat een werknemer optimaal voorbereid aan een klus kan beginnen.
- CUMELA heeft een bericht gepubliceerd over de tussenevaluatie van de controles door de Inspectie SZW. De inspecties laten te veel onveilige situaties zien, onder meer bij de afscherming van de aftaktussenassen, de keuringen, het opslaan van banden en de afscherming van de kolomboor.
- Voor de monsternemende organisaties voor vaste mest stelde CUMELA een veiligheidsinstructie op voor het werk van de onafhankelijk monsternemer. Op basis van werkbezoeken en lobbywerk is er nu ook ruimte gekomen om bij mestverwerkers niet binnen, maar op een veilige manier buiten vanaf een portaal te bemonsteren.
- De sectie Agrarisch Loonwerk bracht knellende eisen van het VKL-certificaat in beeld. De bevindingen deelde de sectie met de Stichting Pro aCt en het Platform VKL, waarin de vragende partijen van het certificaat zijn vertegenwoordigd. Het bestuur van de Stichting Pro aCt moet nog een standpunt innemen. De sectie gaat dichter op de ontwikkelingen van GlobalGAP opereren om in een eerder stadium invloed te hebben op voorgenomen wijzigingen.
- CUMELA overlegde met de Inspectie Leefomgeving en Transport en Prorail over de implementatie van adviezen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over ongevallen met zwaar materieel op spoorwegovergangen. Dit zal leiden tot een aanpassing in de e-learning Veilig (land)bouwverkeer.
- Er zijn in 2016 en 2017 al ruim 250 trekkerbumpers met subsidie aangeschaft via de campagne Trekkerbumpers.

Technologische Innovatie

"CUMELA Nederland omarmt en stimuleert innovatie. Daarom volgen we innovaties op de voet en duiden we die voor onze leden, zodat onze leden gemakkelijker de keuze kunnen maken om ontwikkelingen te omarmen."

- CUMELA neemt deel aan het project DataFair. Binnen dit project zijn concrete casussen besproken waarin het delen van data tussen ketenpartijen plaatsvindt.
- De sectie Agrarisch Loonwerk nam deel aan workshops van de Nationale Proeftuin Precisielandbouw. Deze proeftuin werkt aan een initiatief om de toepassing van precisielandbouw te vergroten door knelpunten weg te nemen en praktijkrijpe toepassingen te promoten. Na een lobby van CUMELA is het mogelijk dat ook landbouwbedrijven waar de loonwerker de teelt verzorgt meedoen aan de proeftuin.
- CUMELA ondersteunt een groep ondernemers die met drones vliegen en brengt hen in contact met andere partijen in de keten (advies, onderzoek). Hierbij wordt gezocht naar professionalisering van de werkwijze, data-uitwisseling en andere aspecten van de bedrijfsvoering. Ook maakten we samen een overzicht van knellende vliegregelgeving, die onder de aandacht van overheden is gebracht.

Duurzaamheid

"We gaan duurzaam om met milieu, mensen en bedrijven. Daarom stimuleren we dat de cumelasector duurzaam ondernemen onderschrijft en voldoende tijd krijgt om de omslag daarnaar op een verantwoorde manier te maken."

- Het sectorinitiatief 'Sturen op CO2' van CUMELA is zeer succesvol. Er doen al bijna honderd bedrijven mee. Het sectorinitiatief bezint zich op de toekomst van dieselmotoren.
- Voor de werkgroep Meten & Monitoring van de Green Deal Het Nieuwe Draaien doet TNO in de praktijk emissiemetingen aan vier graafmachines en trekkers. Enkele deelnemers van de Green Deal Het Nieuwe Draaien, waaronder CUMELA Nederland, leverden input aan Rijkswaterstaat voor vijf pilotprojecten voor CO2-reductie in de keten van droog grondverzet. Ook is een nieuwe website gelanceerd: www.greendealhetnieuwedraaien.nl.
- De stuurgroep van de Green Deal Sportvelden stelde een nieuw plan van aanpak vast. Samen met BSNC en VHG organiseert CUMELA vier landelijke voorlichtingsbijeenkomsten voor sportveldbeheerders, gemeenten en aannemers.
- De Nederlandse Zuivel Organisatie en FrieslandCampina vroegen

ons regelmatig hoeveel diesel er is gebruikt bij werkzaamheden per individuele melkveehouder. De zuivelfabrikanten gaan deze informatie op termijn opnemen in de beloningssystematiek voor de geleverde melk. Daarmee stimuleren ze de melkveehouders tot verlaging van het energiegebruik en een lagere CO2-voetafdruk. CUMELA erkent het belang hiervan. Resultaat van de gesprekken is dat veehouders voorlopig in de KringloopWijzer een gemiddelde waarde voor het dieselverbruik door loonwerkers kunnen doorgeven. We verwachten dat in meerdere ketens de vraag naar verbruikte energie en productie van broeikasgassen zal gaan ontstaan.

- CUMELA is partner in de PPS Ruwvoer en bodem. Hierdoor sturen we mee in het uit te voeren onderzoek en hebben bedrijven toegang tot nieuwe kennis. Binnen dit kader zijn ook onze bezwaren tegen enkele ontwerpmaatregelen uit het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn benoemd. Via www.ruwvoerplatform.nl wordt regelmatig praktische kennis beschikbaar gesteld voor de ruwvoerpraktijk. De secties Agrarisch Loonwerk en Meststoffendistributie dienden een zienswijze in op dit zesde actieprogramma. Een deel van onze bezwaren is gehonoreerd.
- Aan het project 'Vruchtbare Kringloop Achterhoek' doet ook een studieclub van veertien cumelabedrijven mee.
- CUMELA bezint zich op de mogelijkheden voor realisatie van de ambities van het landbouwbedrijfsleven rond emissievrije en residuvrije teelten. De sectie Agrarisch Loonwerk wil deze ambities ondersteunen, hoewel die in sommige (deel)sectoren in onze ogen te ambitieus zijn.
- In 2019 wordt een bewijs van vakbekwaamheid voor adviseurs in gewasbeschermingsmiddelen ingevoerd. CUMELA zet in op een vakbekwaamheidsbewijs dat werkbaar, haalbaar én betaalbaar is.
- CUMELA lobbyde voor eenvoudige regels voor plaagdierbestrijding op het eigen erf van cumelabedrijven. De eisen zijn echter zo ingevuld dat het voor zowel boeren als cumelabedrijven niet meer aantrekkelijk is om de knaagdierbestrijding (buiten) op eigen erf zelf in te vullen.
- CUMELA maakt deel uit van de werkgroep die overleg voert over de alternatieven voor invoering van de drukmeter. Daarbij zijn driftarme doppen beoordeeld op robuustheid. Deze alternatieve aanpak legde de werkgroep voor aan het BOOT, dat hiermee heeft ingestemd.
- De sectie Agrarisch Loonwerk reageerde op een consultatie van toelatingsinstantie Ctgb over het 'stapelen van middelen'. Wij vinden dat stapelen ongewenst, maar hebben wel aandacht gevraagd voor de beperkingen op het wettelijke gebruiksvoorschrift voor lage-doseringsystemen (LDS-toepassingen).
- Veel POP-subsidies zijn gericht op duurzaamheid. Al jaren pleit CUMELA ervoor dat ook cumelabedrijven voor deze subsidies in aanmerking kunnen komen (gelijk speelveld). In de voorbereiding voor POP4 wordt opnieuw een lobby gevoerd, zowel via CEETTAR als via provincies en waterschappen, voor een grotere rol van cumelabedrijven binnen deze regeling.

Analyse en trends

"CUMELA Nederland denkt vooruit. Daarom monitoren en duiden we voor onze leden de ontwikkelingen in onze eigen sector én in aanverwante sectoren, waarbij we kijken naar demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren."

- De start van de sectorbarometer is verplaatst naar 2018.
- CUMELA publiceerde in het voorjaar de indexcijfers 2017 voor de kostprijscomponenten rente, arbeid, brandstof en vervangingswaarde.

Betrouwbaarheid

"We zorgen voor een gelijk speelveld. Daarom stimuleren we onze leden om bij te dragen aan een gelijk speelveld en zoeken we de dialoog met partijen die op het eerste oog een tegengesteld belang hebben."

- Het bestuur van de sectie Meststoffendistributie heeft na een intensieve discussie over mestfraude gekozen voor een strategie van eigen verantwoordelijkheid nemen. Hierbij zetten we in op een proces van gedragsverandering bij de intermediairs. Het opzetten van een kwaliteitssysteem kan hieraan bijdragen.
- Na een artikel in het NRC is dit in een stroomversnelling gekomen. In opdracht van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft CUMELA een belangrijke bijdrage geleverd aan het opstellen van het plan 'Samen werken aan een eerlijke keten'. Het plan gaat over het veranderen van cultuur, houding en gedrag, over private borging in de keten, ondersteund door techniek en nieuwe vormen van samenwerken.
- CUMELA gaf een monsternemende organisatie een signaal over de onbetrouwbaarheid van een mogelijk in te huren bedrijf voor monsternames.
- Uit gesprekken met het ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit is gebleken dat een derde van de capaciteit van die laatste organisatie voor mest wordt besteed aan (door Brussel verplichte) controles op de derogatie, terwijl de naleving van de voorwaarden juist heel goed is. CUMELA benadrukte dat de inzet vooral moet zijn gericht op fraudebestrijding.

De volgende politici hebben kennisgemaakt met onze sector:

- *Maurits von Martels, lid Tweede Kamer*
- *Remco Dijkstra, lid Tweede Kamer*
- *Pieter Heerma, lid Tweede Kamer*
- *Joba van den Berg, lid Tweede Kamer*
- *Johannes Kramer, gedeputeerde provincie Friesland*
- *Henk Brink, gedeputeerde provincie Drenthe*
- *Eddy van Hijum, gedeputeerde provincie Overijssel*
- *Jacqueline Verbeek, gedeputeerde provincie Utrecht*
- *Rogier van der Sande, gedeputeerde provincie Zuid-Holland*
- *Harrie van der Maas, gedeputeerde provincie Zeeland*
- *Hans Marchal, wethouder gemeente Wijk bij Duurstede*
- *Jan ten Kate, wethouder gemeente De Wolden*
- *Rien Wijdeven, wethouder gemeente Bernheze*
- *Pieter de Groene, wethouder gemeente Stichtse Vecht*
- *Jeroen Brouwer, wethouder Wijk bij Duurstede*
- *Alberta Schuurs-Jensema, wethouder gemeente Ronde Venen*
- *Karin Zwinkels, raadslid gemeente Westland*
- *Jan van Rossum, raadslid gemeente Westland*

Bereikbaarheid

"CUMELA Nederland houdt de bereikbaarheid op orde. Daarom overleggen we met wegbeheerders om belemmeringen weg te nemen en overtuigen we gemeenten en provincies ervan dat onze leden vanuit het buitengebied moeten kunnen blijven ondernemen."

- CUMELA overlegde op bestuurlijk niveau met Fedecom en LTO Nederland over een gezamenlijk standpunt over de invoering van de kentekens. LTO Nederland deelde voor de zomer mee dat haar standpunt is gewijzigd en zij niet meer voor een generieke kentekenplicht is.

- Zonder LTO heeft CUMELA vervolgens samen met zeven andere organisaties een petitie aan de Tweede Kamer aangeboden, met het verzoek de kentekenplicht onmiddellijk in te voeren. Hierbij is onder andere de vergelijking getrokken met de speed-pedelec (snelle elektrische fiets), waarvoor wel een kenteken verplicht is.
- In overleg tussen CUMELA, Fedecom en IPO (de koepelorganisatie van provincies) bleek dat er bij provinciale wegbeheerders geen draagvlak is voor het standpunt van LTO voor een snelheidsverhoging en ruimere toelating van (land)bouwvoertuigen tot de provinciale wegen. Het Het IPO eist daarvoor een generieke kentekenplicht van alle (land)bouwvoertuigen.
- CUMELA stak veel tijd in de ontwikkeling van één landelijk loket voor (landbouw)ontheffingen. De wegbeheerders zijn door ons geïnformeerd over wat de centrale ontheffingsverlening voor hen gaat betekenen. De planning van de invoering van dit systeem is afhankelijk van de invoering van de kentekenplicht.
- De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2021. CUMELA blijft onverminderd aandacht vragen voor de ongewenste situatie dat er een woud aan lokale gemeentelijke regelingen gaat ontstaan, bijvoorbeeld voor geluid. Enkele gemeenten zetten de bestemmingsplannen al om naar omgevingsplannen. Dit leidt tot allerlei problemen, zoals onoverzichtelijkheid, complexiteit en onduidelijkheid. CUMELA reageert daar positief sturend op.

Internationaal

De Europese belangenbehartiging voor ondernemers in groen, grond en infra wordt uitgevoerd door CEETTAR in Brussel. Dit gebeurt namens CUMELA Nederland en brancheorganisaties voor loonwerkers in andere Europese landen. CEETTAR zet naast de eigen lobbyist ook medewerkers van de organisaties van de verschillende lidstaten in. CUMELA participeert internationaal in overleg over plattelandsontwikkeling en agrarisch loonwerk.
CEETTAR hield zich met de volgende beleidsonderwerpen bezig:

- Technische dossiers: door een effectieve lobby met mechanisatiebedrijven en fabrikanten is ABS-beremming voor trekkers tegengehouden.
- Agrarisch loonwerk: voor de hervorming van de Europese landbouwsubsidies (GLB/CAP) werkten we mee aan de eerste studies voor een plan van aanpak.
- Bosbouw: certificering voor gebruik van biomassa (uit bosbouw en cultuurtechniek) voor energiewinning.
- Big data: in de Europese werkgroep ijvert CEETTAR voor een duidelijker rol voor loonbedrijven rond de uitwisseling van data.

CUMELA is met ruim vijftig bestuursleden op bezoek geweest bij CEETTAR en bij het Europees Parlement.

CUMELA was vertegenwoordigd bij:
GroenTechniek Holland, Inspiratiemiddag Bodem
en de Machinistenkampioenschappen

CUMELA Advies

In 2017 is veel moois gebeurd. We versterkten onze juridische dienstverlening op inhoud en capaciteit. Dit gold ook voor de bedrijfskundige dienstverlening. Niet alleen breidden wij daar de capaciteit uit, maar we vergrootten ook de kwaliteit van onze bedrijfskundige dienstverlening op het gebied van certificering (inclusief CO2-prestatieladder), conflictbemiddeling, financiële herstructurering en strategische vraagstukken.
We zagen dat ondernemers steeds meer inzetten op het voorkomen van problemen (risicomanagement). Een logische ontwikkeling, omdat voorkomen vaak beter (goedkoper) is dan genezen. Het team Advies speelde hierop in door samen met de beleidsmedewerkers scans te ontwikkelen; instrumenten om de bedrijfsvoering kritisch door te lopen op aanwezige risico's. Zo ontwikkelden we een P&O-scan om risico's op het gebied van arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden te ontdekken. Meer recent ontwikkelden we de Meststscan, waarmee wordt beoordeeld of de meststoffenwetgeving op de juiste wijze wordt toegepast. De eerste resultaten (en waarderingscijfers) van deze scans zijn veelbelovend.
Een belangrijk onderdeel van onze advisering is het ondersteunen bij milieu- en ruimtelijke-ordeningsvraagstukken. In 2017 startten we met het meer zichtbaar worden bij bouwprojecten waarbij CUMELA Advies betrokken is geweest. Een ontwikkeling die we willen voortzetten.
Uitdagingen waren er ook. In 2017 zetten we in op meer klantgericht denken. Hoe kunnen we onze klant nog meer centraal stellen in onze dienstverlening? En kunnen we de klant daarbij voldoende duidelijk maken wat hij betaalt en waarom hij dat doet? Ook zetten we in 2017 flink in op bodemadvies. We hadden daar best hoge verwachtingen van. Helaas moesten we constateren dat deze markt weerbarstiger is dan vooraf gedacht.
Het team van CUMELA Advies werkt in de mooiste sector die er is en met de mooiste ondernemers die er zijn. Elke dag is weer uitdagend.

Team bedrijvenadviseurs

Het team bedrijvenadviseurs behartigde de individuele en regionale belangen van onze leden. De bedrijvenadviseur is het aanspreekpunt voor leden in de provincie. In een persoonlijk relatiebezoek bij leden maakten wij allerhande zaken bespreekbaar. We legden 1324 relatiebezoeken af, waarmee we 80 procent van onze leden bereikten. Naast het relatiebezoek maakten leden steeds meer gebruik van de infolijn. We beantwoordden in 2017 5500 vragen! Of het nu ging over eenvoudige algemene vragen of om bedrijfsopvolging, financiering of personeelsaangelegenheden, de bedrijvenadviseur hielp ondernemers met een passend advies op weg. Hiervoor brachten we die ondernemers in contact met de juiste specialisten van de CUMELA-organisatie (zakelijke adviseurs en beleidsmedewerkers) of andere deskundigen.
De bedrijvenadviseur is in de provincie de spil tussen de bestuursleden en de brancheorganisatie. Samen met (bestuurs)leden

zorgden de bedrijvenadviseurs voor de contactdagen, studieclubbijeenkomsten, Vrouwendagen, Jongerendagen en andere bijeenkomsten in het kader van belangenbehartiging. We hadden 1107 deelnemers aan studieclubs en 887 deelnemers op de contactdagen.
De bedrijvenadviseur bezocht potentiële leden in de provincie en nodigde hen uit om lid te worden. De onderstaande grafieken tonen de ontwikkelingen van de ledenaantallen en mutaties daarin over de afgelopen tien jaar.

1324 relatiebezoeken
5500 vragen aan de infolijn
1107 deelnemers aan studieclubs
887 deelnemers aan contactdagen

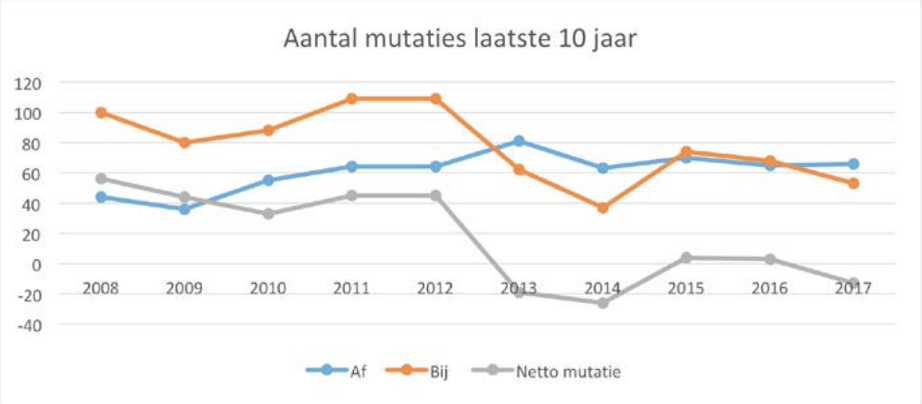

CUMELA Verzekeringen

Net als de voorgaande jaren maakte CUMELA Verzekeringen in alle productgroepen een forse groei door. De portefeuille liet daarbij een gezonde verhouding zien tussen premieomzet en schadelast. Met de groei van de economie zagen we ook het aantal aansprakelijkheidsclaims sterk toenemen en de kosten van letselschades aanzienlijk stijgen.
Bij verzekeraars namen we een trend waar dat zij zich meer concentreren op een beperkte groep van klanten en risico's. Het rendement in de portefeuille speelde daarbij een steeds belangrijkere rol in het acceptatiebeleid. Dit leidde ertoe dat de richtlijnen voor acceptatie werden aangescherpt en dat er zwaardere eisen aan preventie werden gesteld. Het verzekeren van brandrisico's in de zakelijke markt werd hierdoor steeds moeilijker. De problematiek rond asbestdaken (die vanaf 2024 verboden zijn), recycling en milieuschade noodzaakte ons nieuwe inkoopkanalen aan te boren. Door uit te breiden in de verzekeringsmogelijkheden in volmacht en samen te werken met een grote beursmakelaar in verzekeringen is de verzekerbaarheid van deze risico's vergroot.
Wij zagen verder dat de druk op het rendement bij verzekeraars leidde tot premieverhogingen in alle productgroepen. De portefeuille van CUMELA Verzekeringen liet al langjarig goede resultaten zien, waardoor wij deze verhogingen tot enkele producten wisten te beperken.
In 2017 startten wij met het ontwikkelen van digitale dienstverlening, zodat voor onze klanten een digitale omgeving beschikbaar komt.
Onze focus lag onverminderd op persoonlijke aandacht voor onze klanten. Deze strategische keuze leidde tot uitbreiding van ons personeelsbestand. Om de dienstverlening ook op een hoog peil te houden, investeerden we daarbij flink in opleiding en training.

CUMELA Communicatie

In 2017 profiteerde zowel de Grondig-website, de wekelijkse nieuwsbrief als de papieren versie van het vakblad van het licht aantrekken van de advertentiemarkt. Het papieren vakblad verscheen vorig jaar elke vijf weken. De redactionele formule van de 'Grondig-media' werkte goed, maar veranderend communicatiegedrag en gewijzigde behoeften van lezers (leden) vragen continu de aandacht. In het najaar van 2017 zijn we daarom gestart met een oriëntatie op de komende jaren. Vooropstaat dat er een informatief geprint vakblad moet blijven, zeker gezien de leesduur en de waardering van onze lezers. Voor actueel nieuws is het steeds belangrijker om direct te reageren via de nieuwsbrief, de website of sociale media.

In de sectorprofilering boekten we als CUMELA-organisatie de afgelopen tien jaren forse vooruitgang. Onze opdrachtgevers, overheden en politici herkenden ons als sector echter nog onvoldoende. Cumelasector en cumelabedrijven zijn inmiddels ingesleten, maar er zijn weinig ondernemers die zich als cumelabedrijf afficheren. De partijen die wij met onze boodschap wilden bereiken, zien dus onvoldoende 'bewijsmateriaal' in hun omgeving, terwijl het juist onze bedrijven zijn die daar volop aan het werk waren. Daarom startten we in 2017 met de voorbereiding van een nieuwe communicatiestrategie, waarin we meer structureel en proactief, vanuit CUMELA Nederland en namens de ondernemers in groen, grond en infra, de publiciteit zoeken.

Het CUMELA-cursuscentrum organiseerde 109 cursussen met 1200 deelnemers en ontwikkelde vijf nieuwe cursussen en één nieuwe e-learning

Cumelabedrijven waren aanwezig bij circa vijftien open dagen van scholen

Jaarverslag 2016

CUMELA Nederland
Nijverheidsstraat 13
Postbus 1156
3860 BD Nijkerk

T (033) 247 49 00
F (033) 247 49 01
E info@cumela.nl
I www.cumela.nl

Redactie en samenstelling:
Hans Verkerk
Foto's: CUMELA Communicatie
Eindredactie: Ton Herbrink
Vormgeving: Marjo Vliek

CUMELA NEDERLAND
Voor specialisten in groen, grond en infra